



Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 5. oktober 2023
(OR. en)

13867/23

ENER 531

FØLGESKRIVELSE

fra:	Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen
modtaget:	5. oktober 2023
til:	Thérèse BLANCHET, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union

Komm. dok. nr.:	COM(2023) 572 final
Vedr.:	RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET om gennemgang af anvendelsen af forordning (EU) 2017/1938

Hermed følger til delegationerne dokument COM(2023) 572 final.

Bilag: COM(2023) 572 final



EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 5.10.2023
COM(2023) 572 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

om gennemgang af anvendelsen af forordning (EU) 2017/1938

{SWD(2023) 323 final}

Rapport om forordning (EU) 2017/1938 om gasforsyningsikkerhed

1. Indledning

Forordning (EU) 2017/1938 om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningsikkerheden ("**forordningen om gasforsyningsikkerhed**") har til formål at forebygge og reagere på potentielle afbrydelser af gasforsyningen. Den fastlægger rammerne for EU's nødberedskab og modstandsdygtighed over for afbrydelser af gasforsyningen.

I henhold til artikel 17 i forordningen om gasforsyningsikkerhed skal Kommissionen på grundlag af vurderingerne af medlemsstaternes forebyggende handlingsplaner og nødplaner drage konklusioner om mulighederne for at forbedre gasforsyningsikkerheden på EU-niveau og senest den 1. september 2023 forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en **rapport** om anvendelsen af denne forordning og om nødvendigt lovgivningsforslag til ændring af denne forordning.

I løbet af de sidste seks år, siden forordningen om gasforsyningsikkerhed blev vedtaget, har gasforsyningslandskabet undergået gennemgribende ændringer, navnlig i 2022 efter den russiske invasion af Ukraine. Som reaktion herpå vedtog Europa-Kommissionen **REPowerEU-planen**¹, der har til formål at spare energi, fremskynde omstillingen til ren energi og diversificere EU's energiforsyning for fuldt ud at afbøde dets afhængighed af russisk gas så hurtigt som muligt.

Som følge heraf **er den russiske gasimport i vid udstrækning blevet erstattet** af forsyninger fra alternative leverandører i form af yderligere import via rørledninger fra betroede partnere og frem for alt en betydelig stigning i importen af LNG (50 mia. m³ eller en stigning på 73 % i 2022 på årsbasis). Mens importen fra Rusland udgjorde ca. 50 % af EU's import via rørledninger før krigen, udgør den nu mindre end 10 %, hvilket viser de hidtil usete ændringer, som EU's gassystem har undergået i det seneste år.

Som led i REPowerEU-planen vedtog EU også den **reviderede forordning (EU) 2023/435**, der giver medlemsstaterne mulighed for i deres respektive REPowerEU-kapitler på strenge betingelser at finansiere investeringer i gasinfrastruktur, der har til formål at bevæge sig væk fra russisk gas og opfylde det umiddelbare behov for gasforsyningsikkerhed.

Ud over REPowerEU-planen vedtog EU et sæt forordninger såsom **forordning (EU) 2022/1032 om gaslagring**, der fastsætter et fyldningsmål på 90 %, den midlertidige **forordning (EU) 2022/1369 om reduktion af efterspørgslen** og dens forlængelse (forordning (EU) 2023/706), der fastsætter et mål for reduktion af gasefterspørgslen på 15 %, og den midlertidige **solidaritetsforordning (EU) 2022/2576**, som bl.a. udgjorde retsgrundlaget for fælles indkøb af gas samt styrkede solidaritetsregler i tilfælde af en nødsituation. Disse forordninger blev vedtaget for at sikre gasforsyningsikkerheden og supplere den eksisterende forordning om gasforsyningsikkerhed.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=COM%3A2022%3A230%3AFIN&qid=1653033742483>

EU's **udfasning af russisk gas** kræver, at der lægges stor vægt på en fortsat **diversificering af forsyningen**. Dette vil betyde, at **LNG får stadig større betydning** og dermed også vil blive mere afhængig af det globale LNG-marked i de kommende år.

Desuden forventes efterspørgslen efter gas på længere sigt at falde i forskelligt tempo på tværs af sektorer og medlemsstater, hvilket kan føre til **en ændret efterspørgselsprofil** i EU. Den fremtidige forsyningssikkerhedsarkitektur skal tage hensyn til de igangværende **dekarboniseringsbestræbelser** med fortsat elektrificering og den stigende betydning, som **biomethan** og **brint** vil få. Dette kræver en integreret strategi for fremtidig nedlæggelse og omlægning af infrastruktur for at sikre en velordnet omstilling, der garanterer forsyningssikkerheden for naturgas, biomethan og brint.

EU's forsyningssikkerhedsarkitektur vil derfor fortsat skulle tilpasses ændringerne i de kommende år og årtier.

Vedtagelsen af denne rapport har til formål at opfylde de retlige krav i artikel 17 i forordningen om gasforsyningssikkerhed. Tidsplanen herfor er blevet tilpasset en smule for at bringe den i overensstemmelse med **det igangværende arbejde på beslægtede områder**, navnlig under hensyntagen til, at Kommissionen i henhold til artikel 30 i solidaritetsforordningen senest den 1. oktober 2023 skal revidere solidaritetsforordningen².

Desuden drøftes flere forsyningssikkerhedsrelaterede bestemmelser for øjeblikket af medlovgiverne inden for rammerne af **pakken om markedet for brint og dekarboniseret gas**³.

2. Kommissionens vurdering af medlemsstaternes forebyggende handlingsplaner og nødplaner

I henhold til artikel 17 i forordningen om gasforsyningssikkerhed skal Kommissionen forelægge en rapport på grundlag af Kommissionens vurderinger af de ajourførte forebyggende handlingsplaner og nødplaner.

I 2019 forelagde medlemsstaterne deres forebyggende handlingsplaner og nødplaner for Kommissionen, som derefter vurderede planerne og afgav en række udtalelser⁴ med specifikke anbefalinger og punkter, hvor planerne burde forbedres. Samme proces bør finde sted i 2023 som følge af en regelmæssig ajourføring hvert fjerde år af de planer, der kræves i henhold til artikel 9,

² Kapitel IV i solidaritetsforordningen vedrører midlertidige foranstaltninger, der finder anvendelse i tilfælde af en nødsituation på gasmarkedet. Den supplerer forordningen om gasforsyningssikkerhed.

³ https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/market-legislation/hydrogen-and-decarbonised-gas-market-package_en. Se afsnit 3.7 for yderligere oplysninger.

⁴ https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-security/commissions-opinions-preventive-action-plans-and-emergency-plans_en

stk. 11, og artikel 10, stk. 2, i forordningen om gasforsyningssikkerhed, idet medlemsstaterne skal indsende ajourførte planer senest i marts 2023. I skrivende stund har Kommissionen imidlertid kun modtaget begge planer fra syv medlemsstater, hvoraf de fleste blev modtaget i juni-juli 2023⁵. Kommissionens vurdering vil derfor blive baseret på de forebyggende handlingsplaner og nødplaner, der blev indsendt i 2019, samt på erfaringerne fra det eller de seneste år. Da de ajourførte planer i vidt omfang manglede, rundsendte Kommissionen desuden et spørgeskema for at høre, hvad medlemmerne af Gaskoordinationsgruppen mente om bestemmelserne i forordningen om gasforsyningssikkerhed.

En mere detaljeret redegørelse for baggrunden for og indholdet af bestemmelserne samt nærmere oplysninger om Kommissionens gennemgang af bestemmelserne i forordningen om gasforsyningssikkerhed findes i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene (SWD(2023)323).

3. Gennemgang af forordning (EU) 2017/1938 om gasforsyningssikkerhed og mulighederne for at forbedre gasforsyningssikkerheden samt erfaringerne fra gaskrisen

3.1. Gaskoordinationsgruppen

Gaskoordinationsgruppens mandat er afledt af artikel 4 i forordningen om gasforsyningssikkerhed, hvori det er fastsat, at formandskabet for Gaskoordinationsgruppen varetages Kommissionen, og at den består af repræsentanter for medlemsstaterne, ACER, ENTSOG og de repræsentative organer for de relevante brancher og kunder. Kommissionen kan i samråd med medlemsstaterne træffe afgørelse om sammensætningen af Gaskoordinationsgruppen for at sikre, at den er fuldt ud repræsentativ.

I 2022 blev Gaskoordinationsgruppen indkaldt 24 gange, hvilket er et rekordstort antal. Gaskoordinationsgruppen drøftede navnlig den seneste udvikling inden for gasforsyningssikkerhed som følge af den russiske invasion af Ukraine og de efterfølgende afbrydelser af gasforsyningen. Desuden blev det gjort lettere at drøfte bedste praksis for nationale forebyggende foranstaltninger og nødforanstaltninger samt de næste skridt i forbindelse med EU-dækkende foranstaltninger til forbedring af beredskabet, som spillede en central rolle med hensyn til at stille information til rådighed for Kommissionen som baggrund for nye lovgivningsforslag.

Repræsentanter for Gaskoordinationsgruppen anførte i deres svar på et spørgeskema, som Kommissionen rundsendte i maj 2023, at de satte pris på gruppens funktion, idet de primært roste **dens smidige og fleksible format**.

⁵ EU-pilotprojekterne blev i begyndelsen af juni 2023 sendt til de medlemsstater, hvis forebyggende handlingsplaner, nødplaner og risikovurderinger mangler. Yderligere oplysninger findes i afsnit 3.4.1 og 3.5 i det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene.

Desuden har Kommissionen udsendt **ad hoc-invitationer til tredjelande** til et møde i Gaskoordinationsgruppen for at udveksle synspunkter om gasforsyningssikkerhed. Flere medlemsstater gav udtryk for deres positive holdning til fortsat at invitere leverandør- eller transitlande, men med større hyppighed.

3.2. Infrastrukturstandard

I henhold til artikel 5 i forordningen om gasforsyningssikkerhed skal medlemsstaterne sikre, at den samlede gasefterspørgsel i tilfælde af en afbrydelse af den største enkeltstående infrastruktur (N-1) stadig kan dækkes i løbet af en dag med usædvanlig stor gasefterspørgsel. Dette omfatter en forpligtelse til at sikre permanent fysisk tovejskapacitet på sammenkoblingslinjer mellem medlemsstater, medmindre der indrømmes en undtagelse.

De respondenter, der besvarede det spørgeskema, der blev rundsendt til medlemmerne af Gaskoordinationsgruppen, anførte, at infrastrukturstandard var et godt incitament til at have tilstrækkelig infrastrukturkapacitet, navnlig for at **lette de tilbagegående gasstrømme fra vest til øst**, der blev konstateret i 2022 efter den russiske invasion af Ukraine. Andre understregede behovet for at supplere denne infrastrukturbaserede tilgang med et større fokus på udbudssiden, f.eks. ved at have supplerende diversificeringsstandarder. Der kan overvejes yderligere bestemmelser for at forhindre fremtidige sårbare situationer ved kun at have én leverandør. Dette kan gøres gennem yderligere **udveksling af oplysninger** i henhold til artikel 14 eller en yderligere **S-1-standard**, samtidig med at sikkerhedsfordelene afvejes mod potentielle omkostninger eller ineffektivitet.

Respondenterne anførte, at selv om strengere standarder kan bidrage til at forbedre forsyningssikkerheden, bør det prioriteres højt at **undgå risikoen for strandede aktiver**.

3.3. Forsyningsstandard og beskyttede kunder

Artikel 6 i forordningen om gasforsyningssikkerhed omhandler **forsyningsstandard**, idet det fastsættes, at medlemsstaterne skal kræve, at gasselskaberne træffer foranstaltninger til at sikre gasforsyningen til beskyttede kunder under en række på forhånd fastsatte omstændigheder.

Beskyttede kunder som defineret i artikel 2, stk. 5, omfatter privatkunder. Medlemsstaterne kan på visse betingelser desuden lade 1) SMV'er, 2) væsentlige sociale tjenester og 3) fjernvarme være omfattet. Under energikrisen i 2022 fik frivillig reduktion af efterspørgslen i alle sektorer imidlertid stadig større betydning. Solidaritetsforordningen gav derfor medlemsstaterne mulighed for at træffe foranstaltninger, der reducerer beskyttede kunders ikkevæsentlige forbrug.

Mange medlemsstater anførte, at de ikke oplevede større udfordringer med gennemførelsen af forsyningsstandard. Med hensyn til beskyttede kunder pegede nogle medlemsstater på vanskeligheder med at vurdere de beskyttede kunders efterspørgsel. Nogle respondenter fandt en **yderligere harmonisering af definitionen af beskyttede kunder** på EU-plan nyttig, selv om der skal tages hensyn til særlige nationale forhold.

Flere respondenter anførte, at **begrænsningen** af beskyttede kunders **ikkevæsentlige forbrug** (på nuværende tidspunkt fastsat i solidaritetsforordningen) efter deres opfattelse bør gøres permanent, da den giver yderligere fleksibilitet med henblik på at opfylde målene for forsyningssikkerheds.

Da husholdningernes gasefterspørgsel i nogle medlemsstater kan udfases tidligere end i andre sektorer, kan det i fremtiden blive nødvendigt at genoverveje definitionen af beskyttede kunder for at tage hensyn til en ændret efterspørgselsprofil, samtidig med at det sikres, at husstandene behov opfyldes, navnlig hvad angår sårbare forbrugeres gasforbrug.

3.4. Risikovurderinger og regionale risikogrupper

For at være forberedt på eventuelle risici for forsyningssikkerheden er der i forordningen om gasforsyningssikkerhed fastlagt en arkitektur for risikovurderinger og regionale risikogrupper, jf. forordningens artikel 7 og bilag I, IV og V.

Denne arkitektur begynder med en EU-dækkende simulering af gasforsynings- og infrastrukturafbrydelser, der gennemføres af ENTSOG, hvorefter medlemsstaterne foretager en national risikovurdering og en fælles risikovurdering i særlige regionale risikogrupper svarende til de vigtigste forsyningskorridorer.

De første fælles og nationale risikovurderinger blev gennemført i 2018 og bør ajourføres hvert fjerde år. Flere medlemsstater anførte på grund af de udfordringer, de stod over for under energikrisen i 2022, at de **manglede administrativ kapacitet** til at lede risikogrupperne eller gennemføre risikovurderingerne rettidigt.

Disse risikovurderinger og de tilhørende forebyggende handlingsplaner og nødplaner er dog af allerstørste betydning for EU's risikoberedskab til næste vinter og i de følgende år.

Kommissionen havde i første omgang ikke indledt traktatbrudsprocedurer på grund af den ekstraordinære krise i 2022. På grund af manglende fremskridt og betydningen af at være forberedt til vinteren 2023-24 besluttede Kommissionen imidlertid at iværksætte 26 EU-pilotprojekter medio juni 2023 for at sikre, at medlemsstaterne udarbejder og indberetter risikovurderingerne og de forebyggende handlingsplaner og nødplaner.

På baggrund af erfaringerne med ajourføring af risikovurderingerne og risikogruppernes funktion samt via feedback fra Gaskoordinationsgruppens medlemmer opstod der en række spørgsmål ud over manglen på administrativ kapacitet i medlemsstaterne:

- Den nuværende regionale tilgang til **risikogrupperne synes ikke længere at være formålstjenlig** i betragtning af det ændrede geopolitiske landskab, den øgede betydning af LNG og den mindre rolle, som nogle af rørledningskorridorerne spiller.
- En række respondenter **foreslår en EU-tilgang**, eventuelt med regionale følsomhedsanalyser, hvor Kommissionens Fælles Forskningscenter skal spille en mere fremtrædende rolle.

3.5. Forebyggende handlingsplaner og nødplaner

De forebyggende handlingsplaner har til formål at forhindre, at der opstår kriser, og er baseret på de nationale og fælles risikovurderinger, mens nødplanerne angiver procedurer og ansvarsområder samt de foranstaltninger, der skal træffes under en krise.

Ud over de elementer, der er skitseret i afsnit 2, mener Kommissionen, at der er behov for yderligere overvejelser om følgende punkter, som for øjeblikket ikke er påkrævet i henhold forordningen om gasforsyningssikkerhed, nemlig

- De fremskridt, der er gjort med **udfasningen af russisk gas**, og en beskrivelse og fremskrivning af **diversificeringsindsatsen** som led i beskrivelsen af det nationale gassystem. Alternativt kan dette fremmes gennem en styrket udveksling af oplysninger på grundlag af artikel 14.
- Et skøn over den **ændrede opdeling af gasforbruget**.
- Ud over den rolle, som den indenlandske produktion (herunder af biomethan) spiller, bør det yderligere overvejes, om nationale **brintstrategier** skal medtages. Dette er særlig vigtigt, hvis det påvirker gasforsyningssikkerheden eller erstatningen af gasefterspørgslen i forbindelse med udviklingen af et sikkert europæisk brintmarked.

Selv om de nødplaner, der er modtaget siden forordningens ikrafttræden, generelt kan forbedres i overensstemmelse med anbefalingerne i Kommissionens udtalelser, bekræftede den solidaritetstest ("*dry run*"-øvelse), der blev udført i fællesskab af Kommissionen, medlemsstaterne og ENTSOG i december 2022, nødplanernes vigtige rolle med hensyn til at sikre en hurtig og effektiv reaktion på en nødsituation. Medlemsstaterne bekræftede, at det var bydende nødvendigt for Kommissionen at undersøge, om nødplanerne omfattede foranstaltninger, der kunne have grænseoverskridende virkninger, såsom foranstaltninger, der begrænser grænseoverskridende strømme eller kapaciteter.

Som nærmere beskrevet i det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene (SWD(2023)323) var de vigtigste punkter, der manglede i de forebyggende handlingsplaner, følgende:

- (1) nærmere oplysninger om høringen af interessenter
- (2) oplysninger om (håndhævelse af) forsyningsstandarden og manglende oplysninger om infrastrukturstandarden
- (3) unøjagtige oplysninger om (solidaritetsbeskyttede) kunder
- (4) nærmere oplysninger om de regionale og nationale gassystemer
- (5) utilstrækkelige vurderinger af de forebyggende foranstaltningers indvirkning på økonomien, det indre marked, forbrugerne og miljøet.

For nødplanernes vedkommende var hovedspørgsmålet derimod et ufuldstændigt regionalt kapitel, herunder manglende solidaritetsordninger og manglende kvantificering af foranstaltningernes virkning. Kommissionen mener, at medlemsstaterne bør forbedre de anførte punkter, hvilket allerede blev understreget i de udtalelser, der blev afgivet i 2019.

3.6. Ansvar på forskellige kriseniveauer

En af de centrale bestemmelser i forordningen om gasforsyningssikkerhed er fastsættelsen af forskellige kriseniveauer på nationalt plan og EU-plan i artikel 11, hvor følgende tre nationale kriseniveauer er defineret: 1) tidlig varsling, 2) alarm og 3) nødsituation.

Desuden kan Kommissionen erklære en nødsituation på regionalt plan eller EU-plan, hvor Kommissionen har et koordinerende ansvar. Ved forordning (EU) 2022/1369 om reduktion af efterspørgslen blev der også midlertidigt indført et EU-alarmniveau.

Under energikrisen i 2022 og navnlig under solidaritetsøvelsen "dry run", der blev gennemført i december 2022, blev det vurderet, at EU's nødsituationsniveau bør defineres yderligere, og at kriterierne for, hvornår der skal erklæres en regional nødsituation eller en nødsituation på EU-plan, er uklare. Nogle medlemsstater gav via det spørgeskema, der blev sendt til Gaskoordinationsgruppen, feedback om, at det kan være nyttigt at udarbejde en EU-beredskabsplan, navnlig for at præcisere roller og ansvarsområder for forskellige EU-organer og nationale myndigheder i en nødsituation.

Med forordning (EU) 2022/1369 om reduktion af efterspørgslen blev der endvidere fastsat et EU-alarmniveau som reaktion på den russiske invasion af Ukraine, som vil forpligte medlemsstaterne til en obligatorisk reduktion på 15 % af gasefterspørgslen. Da denne forordning udløber ved udgangen af marts 2024, bør det overvejes, om **EU-varslingen er nyttig på lang sigt**. Gaskoordinationsgruppen gav feedback via et spørgeskema og tilkendegav, at den var åben over for at bevare denne mekanisme, selv om den var afhængig af de foranstaltninger, den ville udløse. Nogle respondenter anførte, at både den udløsende begivenhed og de efterfølgende foranstaltninger kunne vedrøre lagerfyldning. Andre nævnte, at de foranstaltninger, der er knyttet til EU-varslingen, ligesom i 2022 bør være en procentil af efterspørgselsreduktionen, idet procentdelen skal skræddersys efter den aktuelle krise.

Selv om det allerede er fastsat i artikel 12, stk. 5, litra a), i forordningen om gasforsyningssikkerhed, at medlemsstaterne ikke uretmæssigt kan begrænse grænseoverskridende gasstrømme, kan den procedure, der skal følges midt i en krise, desuden vare op til en uge, før den er afsluttet. Derfor blev der ved artikel 25 i solidaritetsforordningen indført yderligere **sikkerhedsforanstaltninger for at sikre grænseoverskridende strømme**, som giver Kommissionen mulighed for at forpligte den pågældende medlemsstat til at ændre sine foranstaltninger med øjeblikkelig virkning. De fleste respondenter, der besvarede spørgeskemaet fra Gaskoordinationsgruppen, mener, at sikkerhedsforanstaltninger for grænseoverskridende strømme vil være nyttige efter udløbet af den midlertidige forordning (EU) 2022/2576, enten på grundlag af en vurdering af de nye bestemmelser i artikel 25, eller fordi de mener, at bestemmelserne i artikel 12, stk. 5 skal allerede bør til enhver tid.

3.7. Solidaritet

Artikel 13 i forordningen om gasforsyningssikkerhed indeholder kravene til solidaritetsmekanismen, som er en sidste udvej i en alvorlig gaskrise, hvor efterspørgslen fra

"solidaritetsbeskyttede kunder" er i fare, og hvor markedet ikke længere kan levere de nødvendige mængder.

Som krævet i artikel 13, stk. 10 skal medlemsstaterne indgå bilaterale aftaler om solidaritetsaftaler senest den 1. december 2018, som omfatter de tekniske, retlige og finansielle ordninger, der skal sikre, at solidariteten fungerer i praksis. Disse solidaritetsaftaler udmønter solidaritet i praksis, men deres fravær ændrer ikke ved den retlige forpligtelse. For at lette de bilaterale solidaritetsaftaler udstedte Kommissionen henstilling (EU) 2018/177, hvori den skitserede de tekniske, retlige og finansielle elementer, der skal indgå i de bilaterale solidaritetsaftaler.

I skrivende stund er der kun blevet undertegnet 8 ud af 40 solidaritetsaftaler, nemlig mellem Østrig og Tyskland, Danmark og Tyskland, Estland og Letland, Letland og Litauen, Italien og Slovenien, Estland og Finland, Danmark og Sverige samt Slovenien og Kroatien.

Som flere medlemsstater har anført, er årsagerne til de manglende fremskridt den tekniske kompleksitet, manglen på ekspertise hos de nationale forvaltninger og politiske vanskeligheder med at nå frem til en aftale, navnlig vedrørende finansiell kompensation.

På grund af utilstrækkelige fremskridt sendte Kommissionen i maj 2020 en åbningskrivelse til 25 medlemsstater for manglende overholdelse af solidaritetsbestemmelserne. Kommissionen afholder for øjeblikket møder inden for rammerne af traktatbrudspakken med medlemsstaterne, hvor overtrædelserne af solidaritetsbestemmelserne drøftes. Desuden har Kommissionen tilbudt støtte for at lette drøftelserne mellem interesserede medlemsstater for at overvinde de eksisterende vanskeligheder.

Udviklingen i lovgivningen

For at sikre, at solidaritetsordningerne er effektive og operationelle, og for at afhjælpe manglen på bilaterale aftaler foreslog Kommissionen i december 2021 at ændre forordningen om gasforsyningsikkerhed via **pakken om markedet for brint og dekarboniseret gas** med henblik på at indføre fælles solidaritetsregler, som finder anvendelse i mangel af bilaterale aftaler.

Da de interinstitutionelle forhandlinger om denne pakke langt fra var afsluttet under krisen i 2022, vedtog EU's ministre den 19. december 2022 **nødforordningen om solidaritet**, der fastsætter standardsolidaritetsregler, som finder anvendelse i mangel af bilaterale aftaler med en begrænsning af den maksimale kompensation, der skal betales for solidaritet. Solidaritetsbeskyttelsen under solidaritetsforordningen blev også midlertidigt udvidet til at omfatte kritiske gasmængder til sikring af elforsyningsikkerheden, og solidaritetsforpligtelsen blev midlertidigt udvidet til at omfatte medlemsstater med LNG-faciliteter.

Solidaritetsforordningen blev vedtaget i henhold til artikel 122 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), hvilket gør den til en midlertidig nødforanstaltning, der udløber ved udgangen af 2023. Hvis pakken om markedet for brint og dekarboniseret gas ikke vedtages inden denne dato, vil situationen vende tilbage til situationen før krisen som beskrevet ovenfor.

Solidaritetstest (dry run-øvelse)

For at teste solidaritetsbestemmelserne i forordningen om gasforsyningssikkerhed og solidaritetsforordningen gennemførte Kommissionen i december 2022 en fælles "dry run"-øvelse med medlemsstaterne og ENTSOG.

Der blev indkredset en række punkter, som kræver opfølgning:

- De fleste deltagere var enige om, at LNG kan give yderligere fleksibilitet i en krisesituation. LNG-solidaritet vil imidlertid kræve markedsmekanismer og indgriben fra den kompetente myndigheds side, forudsat at alle markedsbaserede foranstaltninger er udtømt, hvilket bør præciseres yderligere.
- Det blev fastslået, at der ikke er noget retsgrundlag for at anmode om solidaritet via rørledninger til en nabomedlemsstat, der ikke er direkte forbundet.
- Hvis en medlemsstat modtager to solidaritetsansøgninger, blev proceduren anset for at være uklar.
- Deltagerne udtrykte ønske om, at der skulle gælde en 24 timers periode for solidaritet via rørledninger, mens 72 timer stadig kunne være relevant for solidaritet via LNG.

Yderligere oplysninger om solidaritetstesten findes i SWD(2023)323.

4. Konklusion

Gasforsynings sikkerheden i Europa er blevet forbedret siden sidste år takket være EU's og dets medlemsstaters vellykkede gennemførelse af yderligere foranstaltninger på alle centrale energipolitiske områder. I lyset af Ruslands anvendelse af energi som et politisk og økonomisk våben har **EU i en ånd af solidaritet handlet i fællesskab for at mindske EU's afhængighed af russiske fossile brændstoffer** og samtidig fortsat med at **tackle klimakrisen** og fremskynde sine bestræbelser på at **øge modstandsdygtigheden af EU's kritiske infrastruktur** og kritiske enheder. **Opskaleringen og udbredelsen af vedvarende energi i Europa** er blevet kraftigt fremskyndet. EU har styrket forbindelserne med internationale partnere for at **diversificere energiforsyningen** og har truffet koordinerede foranstaltninger for at øge beredskabet, bl.a. med foranstaltninger vedrørende gaslagring eller reduktion af efterspørgslen.

Ikke desto mindre **er der stadig risici** for Unionens gasforsynings sikkerhed, f.eks. et fuldstændigt stop for importen fra Rusland, infrastrukturhændelser, ugunstige vejforhold, stigende gasefterspørgsel i Europa eller begrænset forsyning med LNG-ladninger.

Desuden gennemgår energisystemet en **omstilling til dekarbonisering** gennem øget brug af vedvarende og kulstoffattige gasser samt øget elektrificering. Denne omstilling af energisystemet forbedrer gasforsynings sikkerheden ved at mindske EU's afhængighed af fossile brændstoffer og navnlig naturgas. **Fremtidens gasforsyningsarkitektur skal tilpasses for at integrere vedvarende og kulstoffattige gasser, herunder biomethan og brint, samt yderligere elektrificering og sektorvis integration af energisystemet.**

Den nye ramme bør bygge på og støtte **pakken om markedet for brint og dekarboniseret gas**, når den er blevet vedtaget. Den stigende udvikling af vedvarende og kulstoffattig gas, herunder biomethan og brint, samt den stigende elektrificering af energisystemet er væsentlige elementer, der skal tages i betragtning i forbindelse med enhver fremtidig udvikling af den retlige ramme for forsynings sikkerhed for at sikre gasforsynings sikkerheden og støtte EU's dekarboniseringsmål.

I denne rapport peges der på en række potentielle forbedringer af EU's gasforsyningsarkitektur. Som fastsat i artikel 17 i forordningen om gasforsynings sikkerhed danner rapporten grundlag for yderligere overvejelser om et eventuelt fremtidigt forslag fra Kommissionen om ændring af denne forordning.